

Του
Βύρωνα Ιωάννου*

Αντιμέτωποι με τον εύλογό μας (δημόσιο) χώρο

Οι μέρες που πέρασαν μας είπαν ότι ήταν κατάλληλες για να αναμετρηθούμε με τον εαυτό μας και τους δικούς μας ανθρώπους, και εν τέλει να οδηγηθούμε, όσοι το επιτύχουμε, σε μια προσωπική αυτοβελτίωση. Πέραν όμως από τους ανθρώπους που μας περιβάλλουν στην απομόνωσή μας, ερχόμαστε αντιμέτωποι και με το κτισμένο περιβάλλον. Ο εύλογος χρόνος, που καθημερινά μάς δόθηκε ως κοινωνική παροχή για μια σύντομη απόδραση, καθόρισε και έναν εύλογο περιβάλλοντα χώρο. Μπορεί στο τέλος να βγει και αυτός κερδισμένος;

[...] Η κρίση αυτή μας ανάγκασε ίσως για πρώτη φορά να κοιτάξουμε και λίγο παραέξω από το περιτοίχισμά μας. Σε αυτό το μοναδικό και ενδιαφέρον κοινωνικό (και πολεοδομικό) πείραμα ο αριθμός 8998 και η επιλογή 6, που σημαίνει φυσική άσκηση σε εύλογο χρόνο και σε εύλογη απόσταση από την κατοικία μας, μας άνοιξε ένα παράθυρο που πολλοί το είχαμε μόνημα κλειστό, μας ώθησε να εξερευνήσουμε και να γνωρίσουμε, για πρώτη φορά ίσως, τη γειτονιά μας. Η ανακάλυψη της γειτονιάς ήταν μια από τις λίγες ίσως ευχάριστες εκπλήξεις, όπως φάνηκε από αρκετές αναρτήσεις στα ηλεκτρονικά μέσα.

Για τους περισσότερους, προ καραντίνας, το μόνο κομμάτι της γειτονιάς που είχαμε παρατηρήσει φευγαλέα, καθώς οδηγούσαμε, αφορούσε το γρήγορο πέρασμα προς την κοντινή αρτηρία. Δεν είχαμε δει ποτέ το πρόσωπο των περισσότερων γειτόνων μας, πέραν ίσως αυτών που κα-

τοικούν στο διπλανό οικόπεδο. Παιδάκια συνομήλικα μεγάλωναν στην ίδια πολυκατοικία ή σε απόσταση 30 ή 50 μέτρων χωρίς ποτέ να ανταλλάζουν δυο κουβέντες. Τώρα, στην καθημερινή μας πεζοπορία, παρατηρούμε με προσοχή τα κτίρια, τα λουλούδια στους κήπους, ακούμε τις φωνές από τα παράθυρα και τα μπαλκόνια, συναντιόμαστε στα υπόστεγα στάθμευσης με παιδιά που παίζουν κρυφτό ή κάνουν ποδηλατο χωρίς να κινδυνεύουν. [...] Χαιρετούμε μεγάλωφωνα περνώντας μπροστά από κάποιον γνωστό ή άγνωστο γείτονα όπως έκαναν οι παππούδες μας στα χωριά τους. Σκυλιά από κάθε ράτσα και μέγεθος μας υποδέχονται στο πέρασμά μας, οι γάτες είναι κυρίαρχες παντού, καναρίνια, παπαγάλοι, παράνομες κότες, κάποια παιδάκια στις βεράντες μάς φωνάζουν προσπαθώντας να μας πειράξουν αθώα. Πόσους περαστικούς την ημέρα να έβλεπαν άραγε πριν; Ανακαλύπτουμε ότι αυτή την εποχή οι δρόμοι μας έχουν άρωμα κιτρομηλιάς και λεμοναβού. Γαληνεύουμε όταν πυκνώνουν κάπου ψηλά δέντρα, μας εντυπωσιάζουν οι θηριώδεις βουκαμβίλιες. Σε κάποιο παράθυρο κάποιος παίζει πιάνο. [...]

Η εικόνα δεν είναι ιδυλλιακή, ας μην το παρakanουμε. Βγάζει μάτι ότι τα κτίρια είναι παρράταιρα, ψηλά, χαμηλά, ασυνάρτητα παραταγμένα, άλλα σεμνά, άλλα αυτάρεσκες παραφωνίες, όλα μαζί ένα αταίριαστο συνονθύλευμα, χωρίς συνοχή, χωρίς χαρακτήρα. [...]

Μέσα σε όλη αυτήν την αρνητική συγκυρία ανακαλύψαμε, πολλοί από εμάς, έναν ολόκληρο

νέο κόσμο μόλις δυο βήματα από το σπίτι μας. Καινούργιο, ενδιαφέροντα ίσως, με πολλά όμως περιθώρια βελτίωσης, αφού μπροστά στην προσεγμένη και ιδανική κατοικία, όσων έχουμε ευνοηθεί από τη ζωή, μοιάζει ένας φτωχός συγγενής. Πρέπει να καταλάβουμε ακόμα ότι για μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού που ζει σε μη ιδανικές κατοικίες, χωρίς άνετους χώρους, θέα και ιδιωτικό πράσινο, η βόλτα στη γειτονιά δεν είναι απλά μια εναλλακτική δυνατότητα, αλλά μια ζωική διέξοδος και βασική ανάγκη.

Μπορούν οι πολίτες πλέον να δουν τη γειτονιά τους σαν το δεύτερό τους σπίτι και να διεκδικήσουν το δικαίωμα σε μια ποιοτική πόλη; Μπορούν οι δρόμοι και οι κενοί χώροι να γίνονται τόποι ευχάριστης και ασφαλούς συνάντησης και συναναστροφής; Μπορούν οι υπηρεσίες, οι Τοπικές Αρχές και η κυβέρνηση να καταλάβουν τις πολλαπλές θετικές επιπτώσεις μιας βιώσιμης γειτονιάς στην οικονομία, στην κατανάλωση ενέργειας και πόρων, στο κυκλοφοριακό και στην κοινωνική συνοχή; Μπορούμε οι ειδικοί να προτείνουμε ρεαλιστικές λύσεις και εφικτά σχέδια έξω από την πεπατημένη;

Πριν βιαστούμε να ξανακλειστούμε στον ιδιωτικό μας μικρόκοσμο και στους προορισμούς ειδικού σκοπού των καθημερινών μας δραστηριοτήτων, ας προβληματιστούμε πώς θα εκμεταλλευτούμε την αφορμή που μας έδωσε το 8998 για να αλλάξουμε κάτι.

* Μέλος Γενικού Συμβουλίου ΕΤΕΚ, Αρχιτέκτονας - Πολεοδόμος, Αναπλ. Καθηγητής Πανεπιστημίου Frederick

ΧΑΡΑΥΓΗ

Σαβ, 25 Απρίλιος 2020, p.16

Αποδελτίωση:25/04/2020

